

odbiti. Tako je i učinio pobijanom presudom, pa je ona - nezavisno od razloga s kojima ju prvostepeni sud obrazložio - donesena bez povrede propisa na koje se žalitelj žalio.

Z.R.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 17.VII 1965.

Vijeće: dr Ernest Vojić, Ratko Zlodre, Nikola Vučković

Prijevoz stvari morem - Osiguranje - Predaja tereta primaocu bez teretnice - Regresno pravo osigurateljevo - Ako brodar preveze teret drugim brodom, a ne onim koji je naveden u teretnici, dužan je primaoca staviti u položaj da može preuzeti robu u skladištu luke bez ikakvih troškova za sebe - Ne smatra se da je brodar primaoca stavio u takav položaj ako je krivo naveo lučko skladište u koje je roba uskladištena - Ako je primalac bio u mogućnosti da na temelju podataka koje je dobio od broдача preuzme robu bez daljnjih troškova, i ako to nije učinio, ne može se smatrati da je za njega nastala šteta - Osiguratelj ima pravo od broдача regresnim zahtjevom tražiti naknadu za isplaćenu osigurninu samo pod pretpostavkom da je primalac /njegov osiguranik/ pretrpio štetu - Ako primalac štetu nije pretrpio, ili je sam kriv za štetu, odnosno ako je dao osiguratelju krive pravno relevantne podatke, osiguratelj nema prava regresa prema broдарu, a može od osiguranika tražiti povraćaj isplaćene osigurnine

Brodar je prevezao pošiljku od 4 kartona reflektorskih lampi. Na odredištu je predao samo 2 kartona, a naknadno je ustanovljeno da su manjkajuća 2 kartona prevezena drugim brodom. Teretnica je glasila na 4 kartona i predana je broдарu prilikom preuzimanja pošiljke. Dok još manjkajući kartoni nisu bili pronađeni, osiguratelj je primaocu nadokandio štetu i tužio je broдача za naknadu isplaćene osigurnine. Prvostepeni sud je tužbu odbio s obrazloženjem da je dokazano da je brodar predao 2 sporna kartona u lučka skladišta i o tome obavijestio primaoca.

Na žalbu tužiteljevu drugostepeni sud je prvostepenu presudu ukinuo i predmet vratio na ponovno raspravljavanje.

Iz obrazloženja drugostepene presude:

Nesporno je među strankama da sporni dio tereta od 2 kartona reflektorskih lampi nije bio prevezen do Rijeke prema teretnici br.46 od 4.XI 1963. brodom "Grobnik",

nego izvan manifesta slijedećim brodom "Hrvatska", kojim je stigao nekoliko dana kasnije, pa zbog toga u ovoj parnici nisu od važnosti činjenice u vezi s pravodobnim podnošenjem protesta brodaru o utvrđenju manjka u odnosnoj pošiljci.

Isto tako je nesporno da je brodar manjkajući dio tereta po prispjeću u Rijeku predao u javno skladište, ali ne zbog uzroka navedenih u odredbi čl.72 Zakona o ugovorima o iskorištavanju pomorskih brodova /Sl.1. 25/59/, nego zbog toga što odnosni dio tereta greškom brodarovom nije bio ukrcan na određeni brod, već na jedan kasniji brod, kojim je stigao u Rijeku izvan manifesta i bez teretnice. Zbog toga primalac robe nije mogao biti obaviješten o prispjeću toga dijela pošiljke i zbog toga u konkretnom slučaju brodarova dispozicija "čekirk - skladište na račun robe" nije bila u skladu s navedenom odredbom cit. zakona, jer uskladištenje robe nije moglo u takvom slučaju uslijediti na trošak i opasnost osobe ovlaštene da raspolaže teretom, već jedino na trošak i opasnost brodar, koji je u skladu sa svojim dužnostima iz čl.67 cit. zakona u takvom slučaju dužan primaoca robe iz teretnice staviti u položaj da naknadno prispjeli dio pošiljke može u skladištu preuzeti bez ikakvih daljnjih troškova.

Prvostepeni sud smatra utvrđenim da je u konkretnom slučaju tuženik dopisom od 14.I 1964. obavijestio primaoca tereta, po teretnici poduzeća "Jugošped", neka se obrati u skladište br.22 poduzeća "Lučka skladišta" radi preuzimanja robe i da je time u cijelosti izvršio svoju dužnost. Iz iskaza svjedoka, koji su preslušani u prvostepenom postupku, proizlazi da se predmetna roba nalazila u skladištu br.40 navedenog poduzeća, a ne u skladištu br.22, a tužitelj je u toku prvostepenog postupka tvrdio da je potraživao predmetni ostatak pošiljke u skladištu br.22, ali da ga nije našao; no prvostepeni sud na ove činjenice nije uzeo nikakav obzir. One su međutim ipak od važnosti za ispravno rješenje ove parnice, jer se u smislu naprijed navedenoga samo onda može uzeti da primaocu nije nastala šteta zbog gubitka dijela pošiljke, ako je on bio u mogućnosti da odnosni dio pošiljke bez daljnjih troškova preuzme, tj. da njom slobodno raspolaže i ako on to unatoč tome nije učinio. U tom slučaju naime on se je bezrazložno obratio na tužitelja i tražio na temelju osiguranja likvidaciju štete koja mu nije nastala, i zbog toga on u takvom slučaju nije mogao na tužitelja kao osiguratelja prenijeti prava koja mu ne pripadaju. Zbog toga u takvom slučaju ni tužitelj kao osiguratelj ne bi mogao s uspjehom istaknuti nazočni regresni zahtjev protiv tuženika, jer mu ovaj u tom slučaju iz navedenih razloga ne odgovara, nego bi mogao navedeni regres tražiti jedino od svojega osiguravatelja, koji je od njega tražio likvidaciju štete na temelju pogrešnih podataka, i koji mu je zatajio činjenice koje tužitelj nije mogao saznati. Ako pak primalac robe nije bio

stavljen u mogućnost da odnosni dio pošiljke u skladištu preuzme, odnosno da njom slobodno raspolaže u cijelosti, onda brodar nije ispunio svoju dužnost u pogledu predmetnog tereta, i u takvom slučaju primalac tereta opravdano se obratio na tužitelja radi likvidacije štete na temelju osiguranja, i tužiteljev regresni zahtjev protiv tuženika je zbog toga u tom slučaju u načelu opravdan.

Daljnji razlozi koji se navode u žalbi nisu osnovani, jer je prvostepeni sud iznio dovoljno razloga iz kojih proizlazi da je identifikacija robe izvršena izvan svake sumnje. Pitanje eventualnog oštećenja robe nije od važnosti u ovoj parnici između nazočnih stranaka, jer se nazočnom tužbom traži naknada štete zbog gubitka robe, tj. jer tužitelj "Osiguravajući zavod" u ovoj parnici ističe regresni zahtjev za naknadu štete, tj. isplaćene osigurnine zbog gubitka dijela pošiljke, a ne s naslova isplaćene osigurnine zbog oštećenja pošiljke. O tom pitanju moći će se među parničnim strankama raspravljati tek u slučaju ako osiguranik prijavi štetu zbog oštećenja pošiljke, i ako tužitelj isplatom osigurnine stupi u njegova prava i istakne zahtjev na tom temelju.

Iz navedenih razloga ukazuje se činjenično stanje u ovoj parnici nepotpuno utvrđenim, i zbog toga je uvažanjem žalbe valjalo pobijanu prvostepenu presudu ukinuti i predmet vratiti prvostepenom sudu radi nastavnog raspravljanja i donošenja nove odluke.

U nastavku prvostepenog postupka prvostepeni sud će utvrditi da li je primalac robe, tj. prednik tužiteljev, bio postavljen u položaj da je mogao bez daljnjih troškova preuzeti u skladištu sporni dio pošiljke i njim slobodno raspolagati, tj. da li je on to propustio učiniti zbog vlastite krivnje ili zbog krivnje tuženika. Prema tome sud će dalje ocijeniti da li se je prema tome primalac robe opravdano obratio na tužitelja radi isplate osigurnine zbog gubitka dijela pošiljke na temelju teretnice br.46, i da li je slijedom toga osnovan nazočni tužiteljev regresni zahtjev protiv tuženika.

M.S.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 22.VII 1965.

Vijeće: Gabro Badovinac, Ratko Zlodre, Stanko Skok

Prijevoz željeznicom - Obavijest o prispjeću pošiljke - Početak toka roka odnošenja, kad je obavijest o prispje-